

3 – 4 METŲ AMŽIAUS VAIKŲ SAKYGINĖS KALBOS UGDYMO(SI) GALIMYBĖS DAILĖS VEIKLOJE

Edita Masienė,

Jolanta Stūronaitė (vadovė)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas LT-50468

E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>

E. paštas: edita.ma9487@go.kauko.lt , jolanta.sturonaite@go.kauko.lt

Telefono nr.: +370 676 74659

Tyrimų kryptys: Socialiniai mokslai S 007, Pedagogika M01

Tyrimo tikslas. Atskleisti 3 – 4 metų amžiaus vaikų sakyginės kalbos ugdymo(si) galimybes dailės veikloje.

Reikšminiai žodžiai: dailė, dailės priemonės, ikimokyklinis amžius, kalbos ugdymas, sakyginė kalba, smulkioji motorika

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, kurios tikslas atskleisti 3 – 4 metų amžiaus vaikų sakyginės kalbos ugdymosi galimybes dailės veikloje.

Rezultatai ir / arba išvados. Mokslinės literatūros analizė atskleidė: kalbos raida - nenutrūkstamas procesas, vykstantis visą gyvenimą, tačiau ikimokykliniame amžiuje kalba lavėja sparčiausiai. Kiekvieno vaiko kalbos raida individuali. Ugdant vaikų šnekamąją kalbą svarbus bendravimas, užsiėmimas veikla, skatinančia kalbėti - sąlygos ir galimybės natūraliai vaikų kalbos plėtotei. Sakyginės kalbos ugdymas turtina vaikų žodyną, gerina tarimą bei tobulina bendravimo įgūdžius. Dailės veikla kuria prielaidas sakyginės kalbos ugdymui(si): naudodami įvairias priemones, medžiagas, technikas vaikai patiria išpūdžių ir pojūčių įvairovę, tai pastiprina motyvaciją veiklai, skatina dalintis potyriais; naudojant įvairią vaizdinę medžiagą (paveikslus ir kt.) vaikai įtraukiami į dialogus, diskusijas ar pasakojimų kūrimą. Taip žodynas pildomas naujais žodžiais. Siekiant ugdyti vaikų gražią ir taisyklingą kalbą, svarbu lavinti ir smulkiąją motoriką. Tam tinkamos dailės veiklos, kur lavinami pirštų judesiai (darbeliai iš gamtinės medžiagos, piešimas pirštais, karpymas ir kt.).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Kalba suteikia vaikui galimybę bendrauti ir kaupti žinias apie supantį pasaulį. Netaisyklingai ar neaiškiai kalbantis vaikas negali kokybiškai bendrauti su aplinkiniais, tai gali lemti psichinės raidos ar socializacijos sutrikimus, ko pasakoje ateityje gali sutrikti ir vystymasis.

Vaikai pradėdami lankyti darželį ateina kalbėdami tiek kiek išmoko savo artimoje aplinkoje. Kaip plėtosis ir ugdysis vaikų sakyginė kalba priklauso nuo keleto veiksnių: kalbinės ir ugdomosios aplinkos, pedagogo kvalifikacijos, ugdymosi turinio. Ikimokykliniame amžiuje labai sparčiai formuojasi kalbiniai procesai, todėl norint, kad stiprėtų vaikų kalbinė kompetencija privalu lavinti sakytinę ir rašytinę kalbą. Kuo anksčiau sakytinė kalba bus pradėta ugdyti, tuo geresnių rezultatų bus pasiekta, juolab, kad tretieji ir ketvirtieji vaiko metai yra imliausi kalbos mokymuisi 3 - 4 metų vaikui vienas iš priimtinausių ir smagiausių užsiėmimų yra dailės veikla. Mokslinėje literatūroje aptariama dailės nauda vaiko socialiniams, kalbiniams ir mąstymo įgūdžiams. Yazici, E. (2017) teigia, kad vaikai dalyvaudami dailės veikloje ugdomi sąmoningumą kalbėti apie tai ką, ką mato, piešia ar tapo. Tai suteikia kūrybinės laisvės išraišką ir turi ugdomąjį - lavinamąjį poveikį vaiko kalbos raidos vystymuisi.

Akivaizdu, kad dailės veiklos turi poveikį vaikų kalbos ugdymuisi, tačiau mokslinėje literatūroje menkai aptariama, kokios dailės veiklos, darbo būdai, priemonės tinkamiausi vaikų sakyginės kalbos ugdymui(si).